

රාජ්‍ය පාලනය මුහුණ දෙන

පශ්චාත් යුද්ධ තත්වයෙන් මතු වන අභියෝග

ග්‍රාන්ඨස් බලත්සිංහල හා අර්ථජන පරාක්‍රම

දශක දෙකක් පමණ වූ කාලයක් පුරා කොටි සංවිධානයේ නැතහොත් එල්ටීටීයේ (ද්‍රවිඩ ඊළාම් රාජ්‍යයක් සඳහා වන කැරලිකාරී නිදහස් කොටි සංවිධානය) ග්‍රැසිස්ටි පාලනයට යටත්ව පැවැති ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් වලට අයත් ඇතැම් ප්‍රදේශ මේ වන විට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තෝරා ගනු ලැබූ ආණ්ඩුවක පූර්ණ පාලනයට යටත්ව පවතියි. ඒ ආණ්ඩුව රටේ සියලු පුරවැසියන්ට එක සමානව වගකිව යුතු අතර, සියලු කටයුතුවලදී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයත් හේතූයුක්ති භාවයත්, විනිවිදභාවයත් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාව වෙත සහනය රැගෙන එමින් නිමා වූ මේ යුද්ධයට පරිත්‍යාග කරන්නට සිදුවූ සිවිල් පුරවැසි ජීවිත ගණන විශාල වුවද ඉහළ මට්ටමක ස්වභාවික සම්පත්වලින් හෙබි උතුරු හා නැගෙනහිර පෙදෙස්හි සංවර්ධනය උදෙසා දිගු කලක පටන් අපේක්ෂා කැරුණු අසමසම අවස්ථාවක් ද උදා කර දී ඇත.

මේ කරුණු විග්‍රහය ප්‍රධාන කොට යොමුවන්නේ ආර්ථික හා සමාජ දේශපාලනික සංවර්ධනය කෙරෙහිය. එය මෙහිලා එකම කාසියක දෙපැත්තක් සේ සැලකෙයි. යුද්ධයෙන් විනාශ වී ගිය ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වල පශ්චාත් යුද්ධ තත්වය තුළ යහ පාලනය සහතික කරනු පිණිස එම කරුණු දෙක අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. යහපත් වූද තිරසාරවූද සමාජ විපර්යාසයක් සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය වශයෙන් සමගි සන්ධානය ඇති කිරීම හා විශ්වාසය ගොඩනැංවීම මෙම විග්‍රහය තවදුරටත් දකියි. මෑත අතීතයේ දී ප්‍රධාන සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් නොසලකා හැරීම මගින් ඇති කරන ලද රික්තය පුරවාලීමේ කාර්යය සඵල කර ගැනීම සඳහා එය අවශ්‍ය වෙයි.

සමාජ එකමුතුව බිඳ වැටීමට මුල්වෙමින් පසුගිය දශක කිහිපයක් පුරා මහා පරිමාණ ප්‍රචණ්ඩත්වය ද ආර්ථික හා දේශපාලන සංස්ථාවන් විනාශ කිරීම ද සිදුවිය. විඛේදය මේ පෙදෙස් ආර්ථික හා දේශපාලන වශයෙන් යළි ගොඩනංවා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සංගත අධීෂ්ඨානයකුත් මූලිකත්වය දෙනලද සම්පත් ආදියත් අවශ්‍යවෙයි. සෞභාග්‍ය රැගෙන ඒමට නම් ප්‍රාදේශීය ජනතාව ආර්ථික සංවර්ධනයෙන් ප්‍රතිලාභ ලැබිය යුතුය. තිරසාර වූද, අපක්ෂපාතී වූද, ආකාරයේ ආර්ථික සංවර්ධනයක් සිදුවීම සඳහා තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට ඔවුන් සමානව සහභාගි විය යුතුය. දේශපාලන ස්ථාවරත්වය හා ආණ්ඩුව කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ජනතාව නියෝජනය වන රාජ්‍ය ආයතන සංවර්ධනය කොට ඒවා කෙරෙහි විශ්වාසවන්තභාවය ඇති කරවිය යුතුය. මේ අරමුණ ජය ගැනීම සඳහා යුද්ධය හේතු කොට ගෙන ජනතාවට අත් විඳින්නට සිදුවූ බේදනීය අභිමිච්ඡි වලට දක්වන සංවේදිතාව මෙන්ම වගකිවයුතු තත්වය හා විනිවිදභාවය (පෙරට වඩා වෙනසක් ඇතිව) සියලු රාජ්‍යය හා අනෙකුත් සියලු සංවර්ධන දායකයන්ගේ මැදිහත්වීම් තුළ සංවර්ධන දායකයන්ගේ මැදිහත්වීම් තුළ ගොඩනැගිය යුතු වන්නේ පීඩාවට පත් ජනකොටස් විසින් නීත්‍යානුකූලභාවය හා අයිතිය පිළිබඳ තහවුරුව ඇති කරවනු පිණිසය.

අද උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් වල පවතින සමස්ත පශ්චාත් යුද්ධ සන්දර්භය තුළ යහ පාලනය ගොඩ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය වන හදිසි පුර්වාචරණතාවන් වන්නේ සැක බියෙන් තොරව පොදුජන සහභාගීත්වයට ඉඩ සලසන සුරක්ෂිත පරිසරයක් ගොඩ නැංවීම, ජාතික ආරක්ෂාවේ

නාමයෙන් මානුෂික අයිතීන් කඩ කිරීම නිමා කිරීම හා දඬුවම් ලැබීමෙන් නිදහස් වී මේ අයිතිය ලබාදීම, මූලික මානුෂීය අවශ්‍යතා විනිවිදභාවයෙන් යුතුව සමානතා පදනමින් බෙදියාමට ඉඩ සැලසීම ආදියයි. මේ මගින් බිඳ වැටුණු මානසික තත්ත්වයට භාජනය වී සිටින උතුරු නැගෙනහිර ජනයා අතර රජය පිළිබඳ අවශ්‍යවන විශ්වාසය තහවුරු කරනු ලබනවා පමණක් නොව, දැනට ඔවුන් පෙන්නුම් කරන අපේක්ෂාහිමයෙන් හා උදාසීනත්වයෙන් ඔබ්බට ගමන් කිරීමේ ශක්තිය ඔවුන්ට ලබාදෙනු ලබනවා ඇත. මේ මූලික කොන්දේසි සපයාදීමෙන් අනතුරුව පමණක් ආර්ථික අංශයෙන් සිදු කෙරෙන දීර්ඝ කාලීන පුනරුත්ථාපන කටයුතු හා සංවර්ධන කටයුතු පිළිබඳ න්‍යාය පත්‍රය හා දේශපාලන අංශයෙන් සිදු කැරෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රීය බලතල බෙදාහදා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය අර්ථාන්විතව සැලසුම් කළ හැකි වෙයි.

විනිවිදභාවය, සාධාරණත්වය, විනිවිද පෙනෙනසුලු ටෙන්ඩර් පරිපාටිය, ප්‍රාදේශීය ව්‍යාපාරවලට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදීම, ජන කොට්ඨාශ අන්තර්ගත කිරීම යනාදිය යනපත් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක අවියෝජනීය කොටස් වන අතරවාරයේ ප්‍රාදේශීය ආයතන ශක්තිමත් කිරීම, නීතියේ ආධිපත්‍යය අවධාරණය කිරීම, පාලනයට සහභාගිවීම සඳහා ප්‍රාදේශීයව ඇති හැකියාව බලගන්වීම යන කරුණු සමාජීය හා දේශපාලන සංවර්ධනය උදෙසා වන අත්‍යවශ්‍ය මූලික අවශ්‍යතා වලට ඇතුළත් වෙයි.

සැලසුම්කරණයෙහිලා සහභාගිත්වය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති (උදාහරණ : ප්‍රාදේශීය වානිජ මණ්ඩලවල හා සම්ප්‍රදායික ජන නායකයන්ගේ සම්බන්ධ වීම) ව්‍යාපෘතිවල ලාභ ප්‍රයෝජන ලබන්නේ ප්‍රාදේශීය ජනයා විමද, මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවල සිදුවන දූෂණ වැළැක්වීම සඳහා පියවර ගැනීමද ආදිය මගින් ආර්ථික සංවර්ධන පාලනය කරනු ලැබීම අවශ්‍ය වෙයි.

මේ පරිච්ඡේදය සම්පාදනයෙහිලා පදනම් කරගනු ලබන්නේ 2009 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මස 03 වැනි දා සිට ඔක්තෝම්බර් 31 වැනි දා දක්වා සුවිශේෂයෙන් දැනුම් වක්වූවන් සමඟ පවත්වන ලද සම්මුඛ පරීක්ෂණ 25 කි. සැලකිල්ලට භාජනය වන ගැටලු මාලාවක් ආවරණය වනසේ පවත්වාගෙන යන ලේඛනාගාරයකින් ලබාගත් අදාල ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික ලේඛන මගින් මේ තොරතුරු උණු පූරණය කරනු ලැබ ඇත. සම්මුඛ පරීක්ෂණයට බදුන් වූවන් අතරට රජයේ හා හමුදා අංශවල නිලධාරීන් කොළඹ වසන, උතුරු නැගෙනහිර අවතැන්වූවන් ඇතුළුව ප්‍රධාන වාර්ෂික ජනකොටස් තුනට අයත් ප්‍රාදේශීය පදිංචිකරුවෝද ඇතුළත් වෙති.

නිශ්චිතවූද, නිවැරදි වූද තොරතුරු රජයට අයත් මූලාශ්‍රවලින් ලබා ගැනීම අභියෝගාත්මක විය. කුමක් හෙයින් ද යත් බොහෝ අවස්ථාවලදී උතුරු නැගෙනහිර පළාත් සඳහා රජයෙන් සම්පාදනය කරන ලද විය පැහැදුම් හා සංක්ෂිප්ත විස්තර ඇතුළත් වාර්තා හා සැලසුම් රජයේ බලධාරීන් විසින් හුදෙක් රජය සන්තක දේවල් ලෙස සැලකීමත් ඒ පිළිබඳව දැන ගැනීමේ අයිතියක් පොදු ජනතාවට නොමැති යැයි සිතීමක් හේතු කොට ගෙනය. පොදුවේ ලැබුණු ප්‍රතිචාරය වූයේ “ඔබට ඒවා දැන ගැනීමට ඇති ඕනෑකම මොකක්ද ?” යන්නය. මධ්‍යම රජය ඒවා “හොඳින් දන්නා” බව නිලධාරීන්ගේ ප්‍රකාශය වූ අතර කිසිදු පෞද්ගලික සංවිධානයකට හෝ අනෙක් කවර හෝ සංවිධානයකට රජයේ කටයුතුවලට ඇති ලි ගැසීමට හේතුවක් නොමැති බවද සඳහන් කෙරිණ. මේ අයුරු මෙම අධ්‍යනය අවධාරණය කොට දක්වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු ලබාගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පහතක ඇති හදිසි අවශ්‍යතාවයි. විශේෂයෙන් උතුරු නැගෙනහිර පශ්චාත් යුද්ධ සන්දර්භය තුළ වචනක් අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. ඒ ප්‍රදේශ තුළ දශක තුනක් පුරා පැවති සංවර්ධන

ක්‍රියාවලියෙහිදී, සිවිල් සංවිධාන උපදේශන සැපයීමේ තුමිකාවෙන් හුදෙකලා කරනු ලැබ ඇත. අයිතීන් ආරක්ෂා කරන කණ්ඩායම් ලෙස ක්‍රියාකිරීම සඳහා කිසිදු සංවිධානයක් ප්‍රමාණවත් තරමට බලගන්වා නොමැත.

පූර්ව යුද්ධ සමයේ උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වල පැවති නිල තත්ත්වයන් හා සිවිල් යුද්ධය විසින් ඇති කැරැණු විනාශය

2009 මැයි මාසයේ දී රජයේ හමුදා ස්වාධීන ද්විධ රාජ්‍යයක් සඳහා වන නිදහස් කොටි සංවිධාන (විල්ටීටීඊ) පරදවා ලබාගත් ජයග්‍රහණය විසින් ලෝකයේ ඉතා දිගු කාලයක් පැවැති දරුණුතම අභ්‍යන්තර යුද ගැටුමක් නිමා කරනු ලැබීය. එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් ලක්ෂයකට අධික පිරිසක් මරුමුවටත්, අංග විකලභාවයටත් පත්වූහ. වයටද වැඩි පිරිසක් අවතැන් වූහ. රජයේ භාණ්ඩාගාරයෙන් වසරක් පාසා බිලියන ගණනින් මුදල් වියදම් කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැති මේ යුද්ධ ගැටුම එක් අවස්ථාවකදී ආදායම් නේග, මාළු හා පශු සම්පත් ආදියෙහි ප්‍රමුඛ නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයක් මෙන්ම, සංචාරක ව්‍යාපාරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශක්‍යතා බහුල ප්‍රදේශයක් ලෙසද සලකනු ලැබූ ප්‍රදේශයක, ආදායම් හැකියාවන් සහමුලින්ම විනාශ කර දැමුවේ ය. යුධ ගැටුමට පෙර උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශය, රටේ සෙසු පෙදෙස් කරා කෘෂි කාර්මික නිෂ්පාදන සපයන ප්‍රධාන ප්‍රදේශයක් විය. එම ගැටුම සාමාන්‍යයෙන් 1983 දී ඇරඹුණු බව පිළිගනු ලැබේ. උතුරේ වගා කැරෙන ප්‍රධානතම බෝග වර්ග රතු එෂණු, මිරිස්, අරිතාපල් හා දුම්කොල වන අතර නැගෙනහිර ප්‍රදේශයෙහි ප්‍රධාන වන්නේ වී ගොවිතැනයි. යුද්ධයට පෙර පැවැති ලාභදායී නිෂ්පාදන ධාරිතාව හා සසඳා බලන විට යුද්ධය පැවැති කාල සීමාව තුළදී ආහාර සුරක්ෂිතතාව අතින් උතුරු නැගෙනහිර පැවැතියේ අවම තත්ත්වයකය.

උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන රැකියා සැපයීමේ කාරකයක් වූ ධීවර අංශය රජය විසින් පනවන ලද වාරණ නීති වලින් ද නාවික හමුදාව හා මුහුදු කොටින් අතර පැවැති සටන් වලින් ද යුද්ධ සමය තුළදී දැඩි ලෙස අහර්ථකාරී බලපෑම්වලට හසුවූ අංශයක් වූයේ ය. යුද්ධය පැවැති කාල සීමාව තුළදී ඉතා පැහැදිලි හේතූන් කරණ කොටගෙන ප්‍රදේශයේ මුහුදු බඩ පෙදෙස්වල සංචාරක කටයුතුද සහ මුලින්ම අකර්මණ්‍යව ගියේය. මේ වන විට එය යළි ප්‍රකෘතිමත් වන්නට පටන් ගෙන ඇත.

වර්ෂ 1948 ඩිසැම්බර් මාසයෙන් නිදහස ලත් තැන් පටන් උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස් කාර්මිකරණය වීම අවම තත්ත්වයක පැවතියේය. ප්‍රදේශයේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත රජයට අයත් වූ ප්‍රධාන සමාගම් තුනකට සීමා කරනු ලැබීය. එනම් වාලවිචේන කඩදාසි නිෂ්පාදන කම්හල (මඩකලපු දිස්ත්‍රික්කය) පරන්තන්හි පිහිටි රසායනික ද්‍රව්‍ය කම්හල (පෙර දී ත්‍රස්තවාදී කැරලිකරුවන් හෝ පාලනයට නතු වූ කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කය) කන්කසන්තුරේහි පිහිටි සිමෙන්ති කම්හල (යාපනේ දිස්ත්‍රික්කය) යන කම්හල් තුනයි. 80 දශකයේ මුල් භාගයේදී කඩදාසි මෙට්‍රික් ටොන් 100,000 ක්ද කෝස්ටික් සෝඩා මෙට්‍රික් ටොන් 1700 ක්ද ක්ලෝරික් මෙට්‍රික් ටොන් 1200 ක්ද, හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් ඇසිඩ් මෙට්‍රික් ටොන් 1000 ක්ද, සිමෙන්ති මෙට්‍රික් ටොන් 500,000 ක්ද වාර්ෂිකව නිෂ්පාදනය කෙරිණ. කෙසේ වුවද වාර්ෂික යුද්ධය හේතුකොටගෙන මේ කර්මාන්ත අක්‍රීය තත්ත්වයට පත්විය. (සර්වානන්දන් 2008)

යුද්ධයට පෙර උතුරු නැගෙනහිර යටිතල පහසුකම් පැවැති තත්ත්වය රටේ සෙසු ප්‍රදේශ සමග සසඳා බලන කල කවර තත්ත්වයක පැවැතියේ දැයි තක්සේරු කිරීම, වර්තමාන දත්ත ප්‍රමාණවත් තරමට නොමැතිවීම හේතුවෙන් කළ නොහැකිව ඇත. එහෙත් යුද්ධයේ එක් ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ප්‍රදේශය මුළුමනින්ම විනාශයට පත් කරනු ලැබ ඇත. එමගින් මූලික යටිතල පහසුකම් යළි ගොඩනැගීම පශ්චාත් යුද්ධ තත්ත්වය යටතේ වහා ඉටුකළ යුතු ප්‍රමුඛ කාර්යයක් බවට පත් කරවා ඇත.

සමාජ - ආර්ථික ව්‍යුහය සිඳි බිඳී යයි

උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල සංවර්ධනය වළකා දමා දහස් ගණනක් පවුල් අස්ථාවරතාවයට ද ගොවීන්, ධීවරයන්, වෙළෙන්දන් ආදී ජනයා අන්‍යන්තර අවතැන් වුවත් බවටද (IDPS) පත්කරවා ළමයින්ට හා තරුණයන්ට මූලික අධ්‍යාපනය පවා අහිමි කර වු පැහැදිලි එකම සාධකය වන්නේ යුද්ධයයි.

යුද්ධයේ දුබලකරවනසුලු ප්‍රවණ්ඩත්වයට අමතර වශයෙන් උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වල ආර්ථික පරිහානිය ඇති කරවු ප්‍රධාන හේතු දෙකක් වශයෙන් සැලකිය හැක්කේ ගැටුම් සහිත පෙදෙස් සඳහා රජය විසින් පනවන ලද ආර්ථික තහංචි හා චල්ටීරී සංවිධානය විසින් පණවන ලද නීත්‍යානුකූල නොවූ බදු අය කිරීම් ය. “අඛණ්ඩව පවතින පුද්ගල ප්‍රවණ්ඩත්වය, අධි ආරක්ෂක කලාප පිහිටුවීම, ධීවර කර්මාන්තය සඳහා කාලසීමා හා දුරසීමා පැනවීම වගා බිම්වල බිම් බෝම්බ වළලුම, මාවත් ගණනාවක් වසා දැමීම, ගමනා ගමන පහසුකම් නොමැතිවීම, මහා පරිමාණ වශයෙන් ජනතාව අවතැන්වීම, බලශක්ති නොමැතිකම, ගුරුවැන් හා සෞඛ්‍ය සේවකයන් නොමැතිවීම, ජන සුරක්ෂිතතාවය නොමැති වීම ආදී කරුණු ආර්ථික හා සමාජීය පරිහානියට බලපෑ සෘජු හා වක්‍ර හේතු ලෙස හඳුනාගත හැකිය” (සර්වානන්දන් 2008)

2002 - 2005 දක්වා බලපැවැත්වුණු සටන් විරාමයක් උදාවන අයුරු දැක ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකි වුවද, එම සාම ගිවිසුමෙහි පැවැති දුර්වල ස්වභාවය විසින් යුද ගැටුම්වලට පෙර යුගයේ භූකිති වින්දා වූ තත්ත්වය දක්වා වර්ධනය වීමට උතුරු නැගෙනහිර ආර්ථිකයට කිසිදු අවස්ථාවක් සලසාදෙනු නොලැබීය.

දශක ගණනාවක් පුරා පැවැති ප්‍රවණ්ඩකාරී ගැටුම විසින් උතුරු නැගෙනහිර සමස්ත ප්‍රජාවම මානසික ඇද වැටීමටත් උදාසීන භාවයටත් පත් කරවනු ලැබීය. බොහෝදෙනා සිවිල් පුරවැසියන් මිනිස් පළිහක් ලෙස යොදා ගැනීමට හෝ වුවමනා දෑ ලබා ගැනීම සඳහා කේවෙල් කිරීමේ උපකරණ ලෙස භාවිත කිරීමට හෝ පසුබට නොවූ යුද්ධයක සෘජු වින්දිතයෝ වෙති. හැම පවුලකම වාගේ ඥාතියකු අහිමි වී ඇති අතර විශාල වශයෙන් දේපල අහිමිවීම් වලට භාජනය වී ඇත. ඔවුන්ට ලැබෙන අවස්ථා ධරපතල ලෙස අඩු වී ගොස් ඇත. එකිනෙකා කෙරෙහි විශ්වාසවන්ත භාවය ඉතා පහත් අඩියකට වැටී ඇත. හැකියාව ඇත්තන් මේ වන විටද ප්‍රදේශය හැරදමා ගොස් ඇත. ඒ අතරවරයෙහි මේ ප්‍රදේශවල රැඳී සිටින්නවුන්හට විකල්පයක් නොමැති තරම්ය. මේ අයුරු තම දුක් ගැනවිලි අන් අයට ඇසෙන සේ පැවැසිය හැකි හඬක් ගොඩනංවා ගැනීම සඳහා ජන කොටස් බලගන්වා අවම ආත්ම විශ්වාසය ඇති කරවීම සඳහා රාජ්‍ය පාර්ශවයෙන් පෙරට වඩා හොද තත්වයෙන් විශ්වාසය ගොඩනැංවීමේ සහකාරීත්ව ක්‍රියාදාමයක් ඇති කළ යුතුයයි යහපාලනය පිළිබඳ මූලධර්ම විසින් තරයේ ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ. එබැවින් මේ

පශ්චාත් යුද්ධ සන්දර්භය තුළ සැබෑ උපදේශනයන් තොරතුරු සමච්ඡේදන බෙදා හදා ගැනීමත් සහභාගීත්ව තීන්දු තීරණ ගැනීමත්, දේශපාලනික හා ආර්ථික සංවර්ධනයේ අවසන් ප්‍රතිඵල තරමටම වැදගත්වන ක්‍රියා පිළිවෙලවල් වෙයි. ඇත්ත වශයෙන්ම අවාසනාවකට මෙන් සපුරාලනු නොලබන අත්‍යවශ්‍ය පුර්වාචයන්තාවන් වන්නේ ද ඒවාය.

නිවාස, මූලික අවශ්‍යතාවක් වන අතර එය අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට පෙරටුව ගමන් කරයි. මූලතිව් හා කිලිනොච්චි ප්‍රදේශවල සිවිල් වැසියන්ගේ නිවාස යලි ගොඩනැගීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල උතුරුකරයේ කාර්ය සාධක බලකායේ ලේකම්වරයා විසින් අනාවරණය කරනු ලැබුයේ රු.25,000 මුදලක් යුද්ධයෙන් නිවාස අහිමි වූ ජනයාහට රජය විසින් සපයනු ලබන බවය. මේ නිලධාරියාට අනුව රජය විසින් සිදුකරනු ලැබූ තක්සේරු කිරීමකින් අනාවරණය වී ඇත්තේ කිලිනොච්චි හා මූලතිව් ප්‍රදේශවල 90% ක් පමණ නිවාස වලට හානි සිදුවී නොමැති බවකි. මේ අදහස යුධ විනාශය පිළිබඳ පොදු අවබෝධයට පටහැණි වූවකි.

මේ තක්සේරු කිරීම සිදු කරන්නේ ආකාරය පිළිබඳ කරුණු පැහැදිලි කිරීමක් ලබාගත නොහැකි විය. යුධ ගැටුම්වල බලපෑමට ලක්වූ උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ජනයාගෙන් සම්මත මාර්ග වලින් බැහැරව ලැබුණු තොරතුරු පාදක කොට ගනිමින් මේ ලේඛකයා වටහා ගෙන ඇත්තේ යුද්ධයේ විවිධ මට්ටම් වලදී 10%කට වැඩි නිවාස ප්‍රමාණයක් කැඩී බිඳී ගොස් ඇති බවය. කෙසේ වුවද වෙනත් විධිමත් ස්වාධීන සාක්ෂ්‍ය නොමැතිවීම හේතුවෙන් පෞද්ගලික දේපලවලට සිදුවූ හානිය කෙතරම්දැයි නිශ්චිතව තක්සේරු කිරීම අසීරුවෙයි. අංග සම්පූර්ණ පුනරුත්ථාපන වැඩ සටහනක් හා විවෘත සහභාගීත්වයක් ඇතිව අවශ්‍යතා ඉටුකිරීමේ ක්‍රියාවලියක් සඳහා වඩාල තක්සේරුවක් පැහැදිලිවම පුර්වාචයන්තාවක් වෙයි.

ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය සඳහා ඇති ශක්‍යතාව

යාපනය, මන්නාරම, කිලිනොච්චිය, වවුනියාව හා මූලතිවු යන දිස්ත්‍රික්ක ඇතුළත් වන උතුරු පළාතට වර්ග කිලෝමීටර් 8884 ක ප්‍රදේශයක් ඇතුළත් වෙයි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත භූමි ප්‍රමාණයෙන් 13.6 කි. වගා කළ හැකි බිම් පෙදෙස් බහිෂ් හිටි, කැලෑ ඉඩම්, ලඳු කැලෑ සහිත බිම් පෙදෙස්, තෙත් බිම්, වැව් හා වෙරළ තීර ඇදී ස්වභාවික සම්පත් රාශියකින් උතුරු පළාත් පොහොසත්ය. මූලතිව්වලට ඔබ්බෙහි මුහුදු ඉහළ මට්ටමක මත්ස්‍ය ගහනයක් ඇති නොගැඹුරු මුහුදු ප්‍රදේශයකි.

ත්‍රිකුණාමලය, මඩකලපුව, අම්පාර යන දිස්ත්‍රික්ක ඇතුළත් වන නැගෙනහිර පළාත වර්ග කිලෝමීටර් 9361 ක ප්‍රදේශයක් ආවරණය කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මුලු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 15% ක් ලෙස එය ගණනය කළ හැකිය. වගාවට උචිත බිම් පෙදෙස්, කැලෑ ඉඩම්, ලඳු කැලෑ ප්‍රදේශ තෙත් බිම් හා කලපු වැනි ස්වාභාවික සම්පත්වලින් එය අනූනය. ලෝකයේ විශාලතම ස්වභාවික වරාය ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2007 වර්ෂයට අදාළව නිකුත් කොට ඇති වාර්ෂික වාර්තාවට අනුව නැගෙනහිර පළාතේ වගා කළ හැකි බිම් ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් හෙක්ටයාර 450,950 ක් පමණ වෙයි. එය ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි කාර්මික කටයුතු සඳහා යොදා ගත්ත. මුලු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 26% ක ප්‍රතිශතයකි. 2007 වර්ෂයේ දී ත්‍රිකුණාමලය හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්ක වලින් ලැබුණ වි අස්වැන්න ජාතික මට්ටමේ සාමාන්‍ය ප්‍රතිශතයට වඩා වැඩි විය.

උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශ දෙකම සංචාරක ව්‍යාපාර කටයුතු දියුණු කිරීම සඳහා ඉහළ මට්ටමේ ශක්‍යතා ඇති ප්‍රදේශ වෙයි. එහෙත් යුධ ගැටුම නිසා හටගත් අපකීර්තිය හා නාස්තිය හේතුකොට ගෙන ඒ සඳහා මහා පරිමාණ ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාවලියක් හා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයක් ද අවශ්‍ය වෙයි.

අභ්‍යන්තර අවතැන්වීම

ජාතිය ගොඩ නැංවීමේ අමාත්‍යාංශය යටතේ උතුරු හා නැගෙනහිර පෙදෙස් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පශ්චාත් යුධ තත්ත්වයට අදාළ අපේක්ෂා බහුල වූ සැලසුම් ඇත. කෙසේ වුවද, මැණික් ගාර්මි හි සිර වී සිටි 300,000 කට ආසන්න වූ අවතැන්වූවන් නැතහොත් උතුරුකරයේ ජනගහනයෙන් 1/4 ට වැඩි පිරිසක් යළි පදිංචි කරවීමේ සැලැස්ම 06 මසකට ආසන්න කාලයක් පුරා රහස්‍යව පැවැතිණි. එසේ වූයේ වී නමුත් ඔක්තෝම්බර් මාසයේ අවසන් සතියේ දී රජයේ වාර්තා සඳහන් කර සිටියේ මැණික් ගාර්මිහි 90,000 කට ආසන්න අවතැන් වූ පිරිසක් මුදා හළ බවය. මේ ප්‍රමාණයෙන් 70492 ක් පමණ වූ ජනයා ඔවුන් ගේ මුල් පදිංචි ප්‍රදේශවලටම යළි පදිංචි කරවමින් සිටි බවද සඳහන් කරන්න. වැඩිදුරටත් පවුල් 12095 කට අයත් 41685 ක් පමණ වූ අවතැන් වූවන් ඔක්තෝම්බර් මස 22 දින නිදහස් කළ බවද, ඔවුන් මන්නාරම, වවුනියාව, කිලිනොච්චිය, මුලතිව් යන දිස්ත්‍රික්කවල පදිංචි කරවමින් සිටින බවද වාර්තා විය. (ඩේලිමිරර් 23-10-2009) මගින්ද සමරසිංහ ඇමැතිවරයා ප්‍රකාශ කළ පරිදි වවුනියාව, යාපනය, මන්නාරම, ත්‍රිකුණාමලය යන කඳවුරුවල රැඳී සිටින අවතැන්වූවන්ගේ ප්‍රමාණය නොවැම්බර් 20 දින වන විට 136, 328 ක් දක්වා පහළ බැස ඇත.

කෙසේ වුවද මැණික් ගාර්මි කඳවුරේ සිට ඔවුන්ගේ මුල් ගම්බිම්වල පදිංචි කරවීමේ ක්‍රියාවලිය තුළදී කොපමණ අවතැන්වූවන් පිරිසකට තාවකාලික කඳවුරුවල නතර වී සිටීමට සිදුවනු ඇත්ද යන්නත්, එම කඳවුරුවල ඔවුන් කොපමණ දිගු කලක් රඳවාගනු ලබන්නේ ද යන්නත් පිළිබඳව සවිස්තර තොරතුරු කිසිවක් රජයේ නිලධාරීන්ගෙන් ලබාගත නොහැකි විය.

උතුරු සංවර්ධනය කිරීමේ රජයේ සැලැස්ම අදියර දෙකකට වෙන් කර ඇත. අදියර අංක 1 කඩිනම් සංවර්ධන සැලැස්ම ලෙස සඳහන් කෙරෙන අතර එය වසර දෙකකට වැඩි කාලයක් පුරා කරගෙන යෑමට නියමිතය. අදියර අංක 01 ට ම ඇතුළත් වන දින 180 සැලැස්ම බෝම්බ ඉවත් කිරීමේ කඩිනම් වැඩ පිළිවෙලක් විය. එය මේ වන විටද ප්‍රධාන වශයෙන් වවුනියාව, යාපනය හා ත්‍රිකුණාමලය යන ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක වෙයි. උතුරු ප්‍රදේශයේ කාර්ය සාධක බලකායට අනුව කිලිනොච්චියෙහි බිම් බෝම්බ ඉවත් කළ යුතු ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන ඇත. එහෙත් මුලතිව් ප්‍රදේශයේ එවැනි හඳුනා ගැනීමක් සිදුකර නැත. මේ ප්‍රදේශ දෙකෙහිම බිම් බෝම්බ ඉවත් කිරීමේ කාර්ය සඳහා දිගු කාලයක් ගත වනු ඇත. මෙයින් අදහස් කරනු ලබන්නේ මේ සංක්‍රාන්ති කාලය ඇතුළත අවතැන්වූවන් යළි පදිංචි කරවීමේ විකල්ප සැලැස්මක් අලුතින් නිර්මාණය කළ යුතු බවය. මෙම වාර්තාව සඳහා රැස් කරන ලද තොරතුරුවලට අනුව එවැනි සැලැස්මක් සම්පාදනය කර නොමැත. ඒ වෙනුවට සිදුවන්නේ යුද්ධයේ බලපෑමට හසුනොවූ ඥාතින් සිටින අවතැන්වූවන් එම ඥාතින්ගේ කැමැත්ත අනුව භාරගෙන ඔවුන් රැකබලා ගැනීමේ වගකීම ඒ ඥාතින්ට පැවරීමය. මෙහිදී ද සත්කාරක පවුල්වලට තදබල හා දුෂ්කර කොන්දේසි පනවා ඇත. ඇත්ත වශයෙන්ම ඔවුන්ගේ අසීරුතා සැහැල්ලු කර ගැනීම සඳහා රජයෙන් ලැබෙන්නේ ඉතා සුළු සහනයකි.

උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වලදී සිදුකළ සම්මුඛ පරීක්ෂණවල දත්ත පෙන්නුම් කරන්නේ යුද්ධයේ බලපෑමට හසු නොවූ පවුල් යුධ අනාථයන් වන තම ඥාතීන් ඩාර ගැනීමට කැමැති වුවත්, එම පවුල්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයකට තම අවතැන් වූ ඥාතීන් දිගු කාලයක් රැක බලා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ආර්ථික ශක්තියක් නොමැති බවය. එබැවින් අප්‍රමාදව යුධ අනාථයන් හට ස්වයංපෝෂිත භාවය ලබාගත හැකි වන අන්දමින් යුධ අනාථයන් යළි පදිංචිකරවීමේ සැලැස්ම රජය විසින් කඩිනම් කරවීම අනිවාර්ය වෙයි. අභ්‍යන්තර අවතැන්වුවන්ට ඔවුන්ගේ මුල් ගම්බිම්වලදීම යහපත් අනාගතයක් හා වඩා යහපත් ජීවන වෘත්තියක් ඇතිකර ගැනීමට සහතික කිරීම සඳහා දැනට ඔවුන් කඳවුර තුළ රඳවා රැකබලා ගැනීම වෙනුවෙන් වියදම් කරන මුදල, තිරසාර ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ අදහසින් මේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කරවීම රජයේ පරම යහපත පිණිසම හේතුවෙයි.

මේ සම්බන්ධයෙන් බලන කල මුලතිව් හා කිලිනොච්චි වැනි තමන් පදිංචි වී සිටි ප්‍රදේශවල කරගෙන යනු ලබන ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිවලින් ලාබ ලැබීම සඳහා අභ්‍යන්තර අවතැන්වුවන්ට අවස්ථාව සලසාදීම මෙහිදී තීරණාත්මක වෙයි. කෙසේ වුවද, මැණික් ගාර්ම් කඳවුරේ දැනට අත් අඩංගුවේ පසුවන පිරිසට ඔවුන් නොකල වරදක් හේතුවෙන් ජීවිතා වෘත්තිය අහිමිව සිටින නෙයින්, ඔවුන්ට සෘජුවම අඩු තරමින් සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ මුල් අදියරේදී හෝ අවසර දෙනු ලබන්නේදැයි (නැතහොත් රැකියා සුරක්ෂිතභාවය ලැබෙන්නේදැයි) උතුරේ පුනරුත්ථාපනය සඳහා වන කාර්ය සාධක බලකායේ ලේකම්වූද, අත්‍යවශ්‍ය සේවා කොමසාරිස්වරයා වූද, ජනාධිපතිවරයාගේ උපදේශකවරයකු වූද දිවාරන්න මහතාගෙන් විමසා සිටි විට ඔහු කියා සිටියේ, මේ පිරිසට රැකියා තහවුරුව ලබාදීමට 'ඉතා වැදගත් වුවත්' රැකියා අපේක්ෂාවෙන් බැහැරට යෑම සඳහා මැණික් ගාර්ම් කඳවුරේ වසන යුද්ධයෙන් අවතැන්වුවන්ට අවසරපත් ලබාදීම කළ හැක්කේ කවර විටෙකදැයි නිශ්චිතව කිව නොහැකි බවය. මෙම වාර්තාව ලියන අවස්ථාව වන විටද අවසරපත් ලබා ගැනීමේ පහසුකම් ඔවුන්ට සලසාදී නොතිබිණ.

ජන සහභාගීත්වයෙන් තොරව බල අධිකාරයේ සුළු පිරිසකගේ

මූලිකත්වයෙන් කෙරෙන අපේක්ෂා පූර්ණ සංවර්ධන සැලසුම්

මේ වන විටද යුධ ක්‍රියාන්විතයන් සිදුවෙමින් පවතින්නේ වුවද ඉවත් කිරීමේ කාර්ය සඳහා දිගු කාලයක් ගත වනු ඇත. මෙයින් අදහස් කරනු ලබන්නේ මේ සංක්‍රාන්ති කාලය ඇතුළත අවතැන්වුවන් යළි පදිංචි කරවීමේ විකල්ප සැලැස්මක් අලුතින් නිර්මාණය කළ යුතු බවය. මෙම වාර්තාව සඳහා රැස් කරන ලද තොරතුරුවලට අනුව විවැනි සැලැස්මක් සම්පාදය කර නොමැත. ඒ වෙනුවට සිදුවන්නේ යුද්ධයේ බලපෑමට හසුනොවූ ඥාතීන් සිටින අවතැන්වුවන් එම ඥාතීන්ගේ කැමැත්ත අනුව භාරගෙන ඔවුන් රැක බලා ගැනීමේ වගකීම ඒ ඥාතීන්ට පැවරීමය. මෙහිදී ද සත්කාරක පවුල්වලට තදබල හා දුෂ්කර කොන්දේසි පවතී ඇත. ඇත්ත වශයෙන්ම ඔවුන්ගේ අසීරුතා සැහැල්ලු කර ගැනීම සඳහා රජයෙන් ලැබෙන්නේ ඉතා සුළු සහනයකි.

උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වලදී සිදුකළ සම්මුඛ පරීක්ෂණවල දත්ත පෙන්නුම් කරන්නේ යුද්ධයේ බලපෑමට හසු නොවූ පවුල්, යුධ අනාථයන් වන තම ඥාතීන් ඩාර ගැනීමට කැමැති වුවත්, එම පවුල්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයකට තම අවතැන් වූ ඥාතීන් දිගු කාලයක් රැක බලා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ආර්ථික ශක්තියක් නොමැති බවය. එබැවින් අප්‍රමාදව යුධ අනාථයන් හට ස්වයංපෝෂිතභාවය ලබාගත හැකි වන අන්දමින් යුද අනාථයන් යළි පදිංචි කරවීමේ සැලැස්ම

රජය විසින් කඩිනම් කරවීම අනිවාර්ය වෙයි. අභ්‍යන්තර අවතැන් වුවන්ට ඔවුන්ගේ මුල් ගම්බිම්වලදීම යහපත් අනාගතයක් හා වඩා යහපත් ජීවන වෘත්තියක් ඇතිකර ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා දැනට ඔවුන් කඳවුරු තුළ රඳවා රැකබලා ගැනීම වෙනුවෙන් වියදම් කරන මුදල තිරසාර ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම මේ අදහසින් මේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති රැමක් 2008 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරනු ලබන අතර ඒවායේ දියුණුව කවරේදැයි දැන ගැනීමට අවස්ථාවක් නොලැබුණද වාර්තා වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාවට අනුව රු.මිලියන 2116 වියදමින් ඉදි කරන පාලමද රු.මිලියන 11,800 ක වියදමින් ඉදි කරන යාපනයේ පල සැපයුම් ව්‍යාපාරද මේවාට ඇතුළත් වෙයි. කන්කසන්තුරේ වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හා 'මහ නැගුම' යටතේ ආරම්භ කර ඇති උතුරේ මාර්ග සංවර්ධන වැඩ කටයුතු ආදිය දැනට කරගෙන යන සෙසු ව්‍යාපෘති වෙයි. (ශ්‍රී.ල.ම. බැංකු වාර්තාව 2008)

2009 අය වැය වාර්තාවෙන් ප්‍රකාශ කරනු ලබන වසන්තය (වඩක්කින් වසන්තම්) වැඩ සටහන මූලික වශයෙන් අරමුණු කරගන්නේ, යුද්ධයෙන් බැර කෑ ජනතාව යළි පදිංචි කරවීම හා පුනරුත්ථාපනය කරවීමයි. මූලික පහසුකම් හා ජීවන වෘත්තීන් ප්‍රකෘතිමත් කරවීම සඳහා ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය කිරීම කෙරෙහිද විහි අරමුණ යොමු කරයි. දුම්රිය පාර, ප්‍රධාන මාවත්, පාසල්, රෝහල්, රජයේ කාර්යාල, පාලම් හා නිවාස 80,000 ක්ද යළි ගොඩ නැංවීමට මේ සැලසුම යටතේ අපේක්ෂා කෙරෙයි. වියට් අමතර වශයෙන් පශු සම්පත් සංවර්ධනය කිරීමේ අංශය හා කෘෂි කාර්මික හා කෘෂි ද්‍රව්‍ය සැකසීමේ අංශය යටතේ ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අක්කර 3000 ක් පමණ සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. යාපනය අර්ධද්වීපයෙහි මුහුදු වෙරළට මුහුණලා පිහිටි ස්ථාන හඳුනා ගනිමින්, දැවැන්ත සංචාරක කටයුතු පිළිබඳ සැලැස්මක් ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් මේ වන විට සකස් කෙරෙමින් පවතියි. වියට් කවුර්තා, වඩුක්කොඩෙයි, නාගදීප, මඩුගල්, වල්ලිපුරම් හා නවන්තුරෙයි ද ඇතුළත් වෙයි. ඒවා රජය සන්තක ඉඩම් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒවා ආයෝජන මණ්ඩලයට පවරා දීමට සූදානම් කර ඇත. විබැවින් වම් ඉඩම් ආයෝජකයන්ට මුදා හැරිය හැකි වෙයි. (ශ්‍රී ලංකාවේ ආයෝජන අවස්ථා නමින් ආයෝජන මණ්ඩලය ඉදිරිපත් කළ වාර්තාව)

නැගෙනහිර පළාත සම්බන්ධයෙන් රජය 2007 වර්ෂයෙහිදී තුන් අවුරුදු අංග සම්පූර්ණ සැලැස්මක් 'නැගෙනහිර නවෝදය' නමින් සකස් කළ අතර එහි පිරිවැය රු. බිලියන 198.5 ක් පමණ විය. මෙම මුදලෙන් රු.බිලියන 83.8 ක මුදලක් ආර්ථික යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ද රු.බිලියන 33.9 ක් නිෂ්පාදන අංශ හා ප්‍රාදේශීය ආර්ථිකය ප්‍රකෘතිමත් කිරීම සඳහාද රු. බිලියන 21.05 යුද්ධයෙන් පසු පෙරළා පැමිණෙන්නේ යළි පදිංචි කරවීම සඳහාද රු.බිලියන 19.01 ක් සාමාජික යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීමට හා සමාජ සේවා පෝෂණය කිරීම සඳහා රු. බිලියන 38 ක් මානව ජනාවාස සංවර්ධනය සඳහාද රු.බිලියන 2.2 රජයේ ආයතනවල ධාරිතාව ගොඩනැංවීම සඳහා ද වෙන් කෙරෙනු ඇතැයි 2007 වර්ෂයේ ශ්‍රී.ල.ම.බැ. වාර්තාව සඳහන් කරයි.

සමස්ත ආයෝජන වියදමින් සියයට පනස් දෙකක් පමණක් විදේශීය සම්පත් මගින් ලබා ගෙන මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් දරනු ලැබීමට නියමිතය. සියයට 30 ක් පමණ භාණ්ඩාගාරය සතු සම්පත් වලින්ම වෙන් කරනු ලබනවා ඇත. සියයට 8% ශේෂය ආයෝජනය සඳහා රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලින් හා පෞද්ගලික අංශයෙන් සම්පත් දායකත්වය ලබාදෙනු ඇත. මේ අතර ත්‍රිකුණාමලය සම්බන්ධයෙන් බලන කල එහි සංවර්ධනයේ ප්‍රධානතම කොටස වන්නේ සැලසුම්

කරන ලද ත්‍රිකුණාමලයේ විශේෂ ආර්ථික කලාපයයි. වර්ෂ 2006 ඔක්තෝම්බර් 16 වැනි දින අංක 146/03 දරන විශේෂ ගැසට් නිවේදනයෙන් අනුමත කරුණු ආයෝජන මණ්ඩල පනතේ 22A කොටස යටතේ මෙය අවසරලත් කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශ කරනු ලැබ ඇත. විශේෂ ආර්ථික කලාපය යටතේ ප්‍රධාන කොටම අවධානය යොමු කෙරෙනු ඇත්තේ, වරාය හා බැඳුණු සංවර්ධන කටයුතු, සංචාරක කර්මාන්තයේ සංවර්ධන කටයුතු, කෘෂි කර්මය හා කෘෂි ද්‍රව්‍ය සකස් කිරීමේ කටයුතු හා පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාර කටයුතු පිළිබඳවය. ප්‍රධාන සම්බන්ධිත සංවර්ධන කටයුතු වනු ඇත්තේ නැව් තටාකය බහලුම් පර්යන්තය, බෝට්ටු නිෂ්පාදනය, තෙල් පරිපහදුව, තෙල් ගබඩා පහසුකම් හා සංචාරක ව්‍යාපාරය, කෘෂි කර්මය හා පරිසර සංරක්ෂණයට සම්බන්ධ මහා පරිමාණ මධ්‍යම හා සුළු පරිමාණ සංවර්ධන වැඩ කටයුතුය.

කෙසේ වුවද මේ සැලසුම් කෙරෙහි ජනතාවගේ නීතීය පළ කරුණ. තොරතුරු ලබා ගැනීමේ පහසුව හා විනිවිදභාවය නොමැතිවීමෙන් අවුල්වනු ලැබ ඔවුන්ගේ සිත් තුළ සැක සංකා ද පහළ විය. උදාහරණ වශයෙන් දක්වනොත්, නිශ්චිත ඉඩම් මායිම් සලකුණු කිරීම හා තමන්ගේ කෘෂිකර්මික බිම් පෙදෙස් හා නිවාස අනිම්වීමට මුහුණදෙන ජනයාගේ ප්‍රමාණය කෙතෙක් වනු ඇත්ද යන කරුණ දැක්විය හැකිය. "කිසිම සංවර්ධන වැඩක් ගැන අපේ අදහස් උදහස් වීමසලා නැතැ. මෙහේ තියෙන ප්‍රශ්න මොනවද කියලා අපි දන්නවා. අපෙන් උපදෙස් වීමසීම කළ යුතුය. ත්‍රිකුණාමලය සඳහා යෝජනා කරලා තියෙන සංවර්ධන කටයුතු ත්‍රිකුණාමලයේම ස්ථිර පදිංචි කරුවන් එක්ක සම්බන්ධ වෙන බවට කිසිම සාක්කියක් දැයි දැකල නැතැ. ත්‍රිකුණාමලය "සිහල කරණයට" ලක් කරන්න රහසින් අදහස් නොකරනවාය කියන බවටත් සාක්කි නැතැ" යනුවෙන් ත්‍රිකුණාමලයේ කර්මාන්ත හා වෙළෙඳ මණ්ඩලයේ සහභාගි තැන්පත් රාජාරාම් මෝහන් තම මතය ප්‍රකාශ කළේය. විශේෂ ආර්ථික කලාපය හා වර්තමානයේ පවත්නා අධි ආරක්ෂිත කලාපය සමඟ එහි ඇති සබඳතාවේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව්‍යාකූලත්වයට ද වහා පිළියම් යෙදිය යුතුව ඇත. ප්‍රශංසාවට ලක්විය යුතු සැලසුම් පවා ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සාකච්ඡාවට බඳුන් විය යුතුය. සෘජුවම ඔවුන්ගේ ජීවිතවලට බලපෑම් ඇතිකරන සැලැසුම් වලට සහභාගි වීමේ අයිතියට හා ඒවා පිළිබඳව දැන ගැනීමේ අයිතියට ගරු කරමින් විය සිදුවිය යුතුය. ත්‍රිකුණාමලය වරාය සංවර්ධනය කිරීම හා අක්කර 10,565 ක් පමණ ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් වරාය මුල් කරගත් නගරයක් (Port city) ගොඩ නැංවීම ද ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය හා ඉන්දියාවේ නැෂනල් තර්මල් පවර් කම්පනි ලිමිටඩ් අතර ඇති කරගත් ගිවිසුමට අනුව වර්ෂ 2011 දී බලශක්ති සැපයුම ඇරඹීමට අපේක්ෂිත ගල් අඟුරු බලාගාරයක් තැනීමද නැගෙනහිර පළාත සඳහා යෝජනා ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති අතර වෙයි.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, අන්තර් ජාතික සංවර්ධන සංගමය, යුරෝපා සංගමය, ලෝක බැංකුව හා අන්තර්ජාතික සහයෝගය සඳහා වන ජපන් බැංකුව ආදී ආයතන විසින් සපයන ලදි විදෙස් ආධාර මත අරඹන ලද ව්‍යාපෘති ද නැගෙනහිර සංවර්ධනයෙහි මූලිකාංග වෙයි. සාම ගිවිසුම අවසන්වීමට ආසන්නව තිබුණු 2004/5 අතර කාලය තුළ ඇරඹුණු මේ ව්‍යාපෘති, 2010/11 පමණ විට අවසන් වීමට නියමිතව ඇත. එහෙත් හටගෙන ඇති නව පශ්චාත් යුධ සන්දර්භය තුළ ඒවා සෘහෙත තරම් වෙනස් වන බවක් පෙන්නුම් කරයි.

ප්‍රධානතම ආරම්භක ව්‍යාපෘති අතරට (අ) උතුරු නැගෙනහිර මුහුදු බඩ ප්‍රජා සංවර්ධනක ව්‍යාපෘතිය, ඇතුළත් වන අතර එමඟින්, විවිධ සේවා පහසුකම් ඇති ගොඩනැගිලි, පෙර පාසල්, ප්‍රජා වෙළෙඳ පොළවල්, කිරි නිෂ්පාදනය, රැස් කිරීම හා ශීතකරණය යන කටයුතු සඳහා මධ්‍යස්ථාන වැනි ප්‍රජාව මුල්කරගත් යටිතල පහසුකම් ගොඩ නැංවීමට සිදු කෙරෙයි. (ආ) උතුරු

නැගෙනහිර ප්‍රදේශ සඳහා වන ප්‍රජා ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන විස්තීර්ණ ව්‍යාපෘතිය ද වියට ඇතුළත් වන අතර එමගින් පාසල්, රෝහල්, ගබඩාගෙවල් පුනුණු මධ්‍යස්ථාන ග්‍රාමීය මංචාවන් ගොඩ නැංවීමද, ළිං වැඩි දියුණු කිරීම, ට්‍රැක්ටර්, ජල බඩුසර්, පාරු ආදිය සැපයීම, විදුලිය සැපයීම හා කුසලතා සංවර්ධනය ආදී කටයුතු සිදු කෙරෙයි. (ඇ) උතුරු නැගෙනහිර නිවාස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ වැඩ සටහන ද වියට ඇතුළත්ය. වියට ආධාර සපයනු ලබන්නේ අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සංගමය හා යුරෝපා සංගමය විසිනි. උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වල අවදානමට ලක්වන සුලුදිග යුධ පීඩනයට භාජනය වූද ජනයා සඳහා නිවාස ඒකක 34,784 ක් ගොඩනංවා හිම කිරීම හා කුසලතා පුනුණු වැඩ සටහන් සැපයීම එයින් අපේක්ෂිතය. (ඈ) යුධ ගැටුම්වල පීඩනයට හසුවූ ප්‍රදේශ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වියට ඇතුළත් තවත් ව්‍යාපෘතියකි. වියට ආධාර කරනු ලබන්නේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගිනි. එම ව්‍යාපෘතිය වර්තමානයේ අම්පාර, මඩකලපුව හා ත්‍රිකුණාමලය යන ප්‍රදේශවල අත්‍යවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ගොඩනැංවීමේ හා දරුණු ලෙස යුධ ගැටුම්වල පීඩනයට හසුවූ ප්‍රදේශවල ජීවන වෘත්තීන් ප්‍රකෘතිමත් කරවීමේ කටයුතු කරගෙන යයි.

යුධ ගැටුම්වල බලපෑමට හසුවූ ප්‍රදේශවල ප්‍රජා ජීවන වෘත්තීන් පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය ලෝක බැංකුවේ ආධාර ලබන අතර විය උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල යුධ බලපෑමට හසුවූ ජන කොට්ඨාශවල උදවු කිරීම අරමුණුකොට ගනියි. එකී ප්‍රදේශවලට යාබද ප්‍රදේශවල ජීවන වෘත්තීන් ප්‍රකෘතිමත් කිරීම, කෘෂි කාර්මික හා අනෙකුත් නිෂ්පාදන වැඩිදියුණු කිරීම ආදායම් වර්ධනය කිරීම, තිරසාර සමාජ හා ආර්ථික ප්‍රතිසංයෝගයක් සඳහා ජනයාගේ හැකියාව ගොඩනැගීම යන කරුණු කෙරෙහි එම ව්‍යාපෘතිය අවධානය යොමු කරයි. ගම්මාන පුනරුත්ථාපනය කිරීම, තෝරාගත් ප්‍රධාන වාරි යෝජනා ක්‍රමයක් වැඩිදියුණු කිරීම, ගොඩ සංවිධානවල හැකියාව ගොඩ නැංවීම හා බල ගැන්වීම කෘෂි කර්මය සඳහා ඇති උපකාරක සේවාවන් ශක්තිමත් කරවීම යන කරුණු මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අංගෝපාංග වෙයි. නැගෙනහිර පළාත විසින් “විශේෂිත ව්‍යාපෘති” ලෙස වර්ගීකරණය කරුණු අනෙකුත් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතින් අතර, අන්තර්ජාතික සහයෝගය සඳහා වන ජපන් බැංකුව මගින් ආධාර සපයන දුප්පතුන් වෙනුවෙන් ආර්ථික සංවර්ධනය හා ප්‍රජා සංවර්ධනය පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය, ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්මයේ තිරසාර දියුණුවක්ද පවුල් ආදායම හා ග්‍රාමීය ජනකොටස්වල සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමද අරමුණු කොට ගනියි.

ආධාර සපයන්නන් ඔවුන්ගේ සැලසුම්වල දී ඔවුන් දරන මත හා ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා කවරේදැයි විවිධ ව්‍යාපෘතින් විසින් කොතෙක් දුරට සලකා බලා ඇත්ද යන්න පිළිබඳව මෙම ලේඛනයෙහිලා දීර්ඝ වශයෙන් කරුණු සලකා බැලිය නොහැකිය. කෙසේ වුවද, මේ ආරම්භක ව්‍යාපෘතින් අතර එකක් අනෙක් ව්‍යාපෘතියෙන් යම් කොටසක් ආවරණය කිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්තාව සහිතව සැකසී ඇති බව ඉතා පහසුවෙන් ඉස්මතු වී පෙනෙයි. මේ සියල්ල එකට ගත් කල්හි වුවද, බොහෝ සෙයින් අන්තරායට ලක්වීමේ හැකියාව ඇති, නොවැදගත් කොට සලකන ලද, යුධ ගැටුම්වලින් පීඩාවට පත් ජන කොටස් මේ ව්‍යාපෘතිවලින් බැහැර කොට ඇති අයුරු පෙනී යයි. පොදුවේ බලන කල්හි, නැගෙනහිර පෙදෙසට අයත් ව්‍යාපෘතින් පිළිබඳ කරුණු විමර්ශනයකදී පෙනීයන්නේ ජන සහභාගීත්වය අල්ප බවත් කවර හෝ විසංවාදී කිරීමේ ‘බියක්’ පවතින බවත්ය. උතුරු නැගෙනහිර විවිධ සමාජ ස්තරවල වාසය කරන්නා වූ ජනතාව තුළ තමන් සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ කොටසක් යන හැඟීම සක්‍රීය වශයෙන් ඇති කරවීමත්, ප්‍රාදේශීය ජනයාගේ අයිතීන් අහිමි කිරීම

හා සැලසුම් සහගත කර්මිකරණය හා සංවර්ධනය අතර ඇති හිඬය පුරවාලීමත් පැහැදිලිවම ප්‍රධාන අභියෝගයක් බවට පත්වෙයි.

ක්ෂේත්‍ර සංචාරවලදී පෙන්වා දෙන පරිදි 60 ගණන් වලදී ස්ථාපිත කරුණු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතින් හේතුකොට ගෙන ජනගහනය බෙදී යෑම වෙනස් වී ඇති ත්‍රිකුණාමලය වැනි ප්‍රදේශවල මේ තත්ත්වය විශේෂයෙන් වී අයුරු වෙයි. සුවිශේෂ පුහුණුවක් නොමැති කම්කරු ශ්‍රමය ලබාගත නොහැකි දිස්ත්‍රික්කවල දී සිංහලයන් සේවයට බඳවා ගැනීම පිළිබඳව ත්‍රිකුණාමලයේදී හා මඩකපුවේදී සම්මුඛ පරීක්ෂණයට ලක් කරුණු වෙළෙඳ නායකයන්ගේ විරෝධතාවන් නොතිබුණ ද රැකියාවලට බඳවා ගැනීමේදී සිංහලයන් සඳහා වැඩි කැමැත්ත ලබා දීමෙන්, ජනපදකරණය සඳහා සංවර්ධනය වැරදි ලෙස භාවිත කරනු ලැබීමට හැකියාව ඇතැයි යන විශ්වාසය පවතියි. මෙය එසේ නොවෙතියි රජයේ නිලධාරීන් සහතික කොට පවසන නමුත් ප්‍රාදේශීය ජනතාවට රැකියා පිළිබඳ වැඩි කැමැත්ත ලබා දෙන, සුවිශේෂ වූ බඳවා ගැනීමේ ප්‍රතිපත්තියක්, සැලසුම්ගත සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල තිබීම අවශ්‍ය වෙයි. ජනපතිවරයාගේ සහෝදරයා වන බැසිල් රාජපක්ෂ මහතාගේ නායකත්වයෙන් පවතින උසස් මණ්ඩලයක් වන උතුරු සංවර්ධන කාර්ය සාධක බලකායට එකඳු දුට්ඨ ජාතිකයකු හෝ ඇතුළත් නොවීම හේතු කොටගෙන, උතුරේදී පවා රජයේ අවංක අදහස් දරුණු ලෙස කැළැල් වී ඇත. පොදු ජනයාගේ කෝපය විල්ලවීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දුට්ඨ හියෝජිතවරුන් දෙදෙනෙකු කලබලයෙන් එයට ඇතුළත් කරවන තුරු තත්ත්වය එසේ විය.

සහභාගීත්වය නොමැතිකම හේතුවෙන් නීත්‍යානුකූලභාවය නොමැතිවීම හට ගනියි.

ප්‍රාදේශ දෙකෙහිම සම්මුඛ සාකච්ඡාවලට සහභාගිවූවන් යළි යළිත් කියා සිටියේ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ඉතා සුළු සහභාගීත්වයක් ඇතිව මධ්‍යම ආණ්ඩුව විසින් දැනට ක්‍රියාත්මක කරන සැලසුම්, බලෙන් ඔවුන් මත පටවා ඇති බවත්, ඒවා සඳහා දුට්ඨ ජනයාගේ අදහස් උදහස් කොහෙත්ම ලබාගෙන නොමැති බවත්ය. එහෙත් මේ පිළිබඳව රජයේ දැක්ම වන්නේ උතුරු නැගෙනහිර පෙදෙස්වලට අත්‍යවශ්‍ය සංවර්ධනය පිළිබඳ අදහස් උදහස් ලබා ගැනීම සඳහා ඉංජිනේරුවන්, වෛද්‍යවරුන්, ආචාර්යවරුන් හා විනිශ්චය කරුවන් වැනි විවිධ වෘත්තීන්ට අයත් ශ්‍රී ලංකාවේ වසන දුට්ඨ හියෝජිතයන් හා විදෙස්ගත දුට්ඨ ජනයාගෙන් කරුණු විමසූ බවය. කෙසේ වෙතත් එසේ ලබාගත් අදහස් උදහස් පිළිබඳ විස්තර සැපයීමට හෝ වැඩිදුර කරුණු පැහැදිලි කිරීමට රජයේ නිලධාරීන් කැමැත්තක් නොදැක්වීමද සම්මුඛ සාකච්ඡා ලබා ගැනීමේදී ඇතිවූ සමස්ත දුෂ්කරතාවන් ද හේතුකොට ගෙන මේ ප්‍රකාශනවල හරි වැරදි බව පිරික්සා බැලීම කළ නොහැකි දෙයක් බවට පත් විය.

මේ කටයුතු පිළිබඳව ප්‍රාදේශීය ජනකොටස් වල සහභාගීත්වයට අදාළ කිසිදු ලිපි ලේඛනයක් මෙම අධ්‍යයන සඳහා ලබාගත නොහැකි විය. එබැවින් උතුරු හා නැගෙනහිර පෙදෙස්වල ජනයාගෙන් අදහස් විමසූ බවට රජයේ නිලධාරීන් කරන සහතිකවීම් තිබුණේ වී නමුත්, සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමට පෙර දුට්ඨ ජනයාගේ අවශ්‍යතා පිළිබඳව තක්සේරුවක් සිදු කළද යන්න තහවුරු කිරීමට ඇති සාක්ෂ්‍ය ඉතා අල්පය. මේ අයුරු සැලසුම් ක්‍රියාවලියෙන් අර්ථලාභීන් සහමුලින්ම බැහැර කරන ලැබ ඇත.

නැගෙනහිර පළාතේ ජනයා විසින් මේ කරුණු හා තදනුබද්ධව ප්‍රකාශ කරන්නට යෙදුණු තවත් එක් කරුණක් වූයේ, පවතින ව්‍යවස්ථා ව්‍යුහය තුළ ප්‍රාදේශීය සහභාගීත්වය හා විනිවිදභාවය ශක්තිමත් කරනු පිණිස, ප්‍රදේශයට අදාළ කටයුතුවලදී ඉහළ මට්ටමේ නිදහසක් ඇතිව කටයුතු කිරීම සඳහා නැගෙනහිර පළාත් සභාවට පහසුකම් සලසා දිය යුතු බවය. පළාත තුළ ආරම්භ කිරීමට නියමිත ව්‍යාපෘති සඳහා විදේශීය අරමුදල් ලබා ගනු පිණිස නැගෙනහිර පළාත් සභාවට හැකියාව ලබාදීම මගින් ප්‍රාදේශීය ආයතනවල ශක්‍යතාව ගොඩනැගිය හැකිය යන්න ප්‍රධාන පියවරක් ලෙස මෙහිලා සලකනු ලැබේ. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලදී පිලිතුරු ලබාදුන් බොහෝදෙනාගේ වත්මන් පොදුමතය වූයේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ හැම ප්‍රධාන පියවරක්ම මධ්‍යම රජය විසින් තීරණය කොට ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන බවය. උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල දැනට පවත්නා ශක්‍යතාවන්ගේ උපරිම වල නෙළා ගැනීම සඳහා 13 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ලබාදෙන ලද ප්‍රාදේශීය ස්වාධීනත්වය ක්‍රියාවට නැංවීම ඉතා වැදගත් වෙයි. එයට අමතර වශයෙන් සිවිල් පරිපාලන ව්‍යුහයන් පාලනය කිරීම සඳහා විශ්‍රාමික හමුදා නිලධාරීන් පත්කිරීමේ පුරුද්ද පශ්චාත් යුධ සන්දර්භය තුළ හමුදා කරණියත්වය බැහැර කිරීමට බාධාවක් ව පවතින බව පෙනේ. “තම්පලාගමුව බදු සිංහල ජනයා රාශිකුත වී සිටින ත්‍රිකුණාමලයේ ඇතැම් ප්‍රදේශවල කර්මාන්ත ශාලා ආරම්භකිරීම සිදුවෙමින් පවතිනවා. තම්පලාගමුවේ අලුතින් ආරම්භ කළ ඇඟලුම් කම්හලේ සේවය කරන දුට්ඨ ජාතිකයන් ගණන හැත්තෑවකටත් වඩා අඩුයි. පුහුණු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සහිතව ත්‍රිකුණාමලයේ ඇඟලුම් කම්හල් ආරම්භ කිරීමට අපට ඕනෑ කරනවා. එහෙත් විශාලම ගැටලුව වී ඇත්තේ ඒ සඳහා හැකියාවක් නොමැතිවීමයි. තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ ශක්තිමත් භූමිකාවක් හිමිවන ආකාරයේ තත්ත්වයකට නැගෙනහිර පළාත් සභාව පත්කර ගැනීමට අපට වූමනවා කරනවා” යනුවෙන් නිටපු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වන වෛද්‍ය කේ. විග්නේශ්වරන් මහතා ප්‍රකාශ කළේය. දුට්ඨ හා මුස්ලිම් ජන කොටස් වලට අවාසි වන අන්දමින්, රැකියා තහවුරුව ඇතිකිරීම ඔස්සේ සිංහල බහුතරය වෙත විශේෂ වාසි ලබාදීමට ඉඩ සැලසීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, මහා පරිමාණ වශයෙන් ත්‍රිකුණාමලය කාර්මීකරණයට පත්කිරීම යොමු වනු ඇත්තේ ‘සිංහලකරණයක්’ වෙතය යන බිය සම්මුඛ පරීක්ෂණවලට ලක්වූවන් බොහෝදෙනෙක් නිතර නිතරම ප්‍රකාශ කලහ. ඒ අනුව ප්‍රදේශයේ ජනගහනය බෙදීයන ආකාරය වෙනස් කිරීම සඳහා කාර්මීකරණය කිරීම යොදවනු ඇතැයි යන බිය හා සැකය පවතියි.

මේ අතර, උතුරේ කාර්ය සාධක බලකාය විසින් උතුරු පෙදෙස සඳහා වන ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියම කොට ගෙන ඇති සංවර්ධන සැලසුම් වලට සමුපකාර, කඩ සාප්පු, කෘෂි මධ්‍යස්ථාන, තැපැල් කන්තෝරු පාසල්, සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන හා ජල තටාක ආදිය නිර්මාණය කිරීම ඇතුළත් වෙයි. මේ සංවර්ධන සැලසුම් සඳහා අදාළ වන පිරිවැය පිළිබඳ විස්තර ලබාගැනීම කළ නොහැකි විය. එයට හේතුව වශයෙන් දැක්වූයේ අදාළ වාර්තාව සකසා අවසන් කිරීමේ වැඩ කටයුතු තවමත් සිදු කෙරෙමින් පවතින බවත්, එම තොරතුරු වාර්තාව රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සම්භූත බෙදාහදා ගැනීම කළ නොහැකි බවත්ය. නිලධාරීන් හමුවීම සඳහා ඔක්තෝම්බර් මාසයේ අවසන් සති‍යේ උත්සාහයන් කිහිපයක් ම දරන ලද නමුත් සියලු උත්සාහයන් නිරූපක විය. සියලු නවීණ සංකීර්ණ උපකරණ භාවිත කරන වරප්‍රසාදලාභී නාගරික පුවත්පත් කලා වේදීහු මෙම කරුණ හා ඉහතින් දැක්වූ බොහෝ කරුණුවලට අදාළව පොදු ජනයා දැනගත යුතු තොරතුරු ලබා ගැනීමට අසමත් වෙත් නම්, සිදුවෙමින් පවතින්නේ කුමක්ද යනුවෙන් ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා උතුරු නැගෙනහිර සාමාන්‍ය ජනයාට ලැබෙන්නේ කවර අවස්ථාවක් ද ?

ගැටලුව පිළිබඳව ඇති විවිධ වැටහීමේ අතර ඇති පරතරය අති විශාල වෙයි. එම ප්‍රදේශයේ වාසය කරන ද්‍රවිඩ ජනයාහට තමන් බැහැර කරනු ලැබීමටත් අවමානයටත් ලක්කරනු ලැබ ඇති බව හැඟෙන අතර, උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ජන නායකයන්ගෙන් සහයෝගය නොලැබෙන බව කියමින් කොළඹට ස්ථානගතව සිටින නිලධාරීන් මැසිවිල නගති. උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල අයෝජනය කිරීම සඳහා ද්‍රවිඩ ව්‍යාපාරිකයන් හා කර්මාන්තකරුවන් පෙළඹවීම විශාල අභියෝගයක් බවට පත්ව ඇතැයි ආයෝජන මණ්ඩල සභාපතිවරයා පවසයි. එහෙත් තමන් ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවා යන හැඟීම ඔවුන්ට නොදැනෙයි නම් මෙය පහසු කාර්යයක් නොවනු ඇත. ඒ හැරුණු කොට උතුරු නැගෙනහිර සංවර්ධනය පිළිබඳව වගකීම දරන කොළඹ වාසය කරන රාජ්‍ය නිලධාරීන් සම්මුඛ පරීක්ෂණ වලට ලක්කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දී පැහැදිලිව පෙනී ගිය කරුණක් වූයේ 30 වසරක ත්‍රස්තවාදය විසින් ඇති කරනු ලැබූ අගතිගාමී හැඟීම් පසෙකට ලෑම සඳහා එක්තරා අන්දමකට ආකල්පමය වෙනස්කම් සිදුකිරීම අත්‍යවශ්‍ය බවය.

මඩකලපුවේ දී ද මේ හා සමාන හැඟීමේ ප්‍රකාශ කැරිණ, වැඩ පිළිබඳ සමස්ත දැක්මක් ද ක්‍රමෝපාදයන් ද නොමැතිවීම විසින් කැබලි වශයෙන් සිදු කැරෙන සංවර්ධනයක් කරා යොමු වී ඇති අතර එමගින් භාස්තිය හා එක් වැඩිය දෙවතාවක් කිරීමේ තත්ත්වය නිතරම වඩාත් හරක අතට හරවයි. නඩත්තු කටයුතු පිළිබඳ සහතිකවීමක් නොමැතිව ප්‍රදේශයේ ඉදිකරන ලද නළ ලිං පිළිබඳ උදාහරණය මෙහිදී ගෙනහැර දැක්විය හැකිය. ඇතැම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සැබෑ ප්‍රතිලාභීන් වන්නේ ප්‍රදේශයේ සිටින පිටස්තරයන් බව පිළිතුරු සැපයූ අය විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබීය. කෘෂි කාර්මික හා ධීවර අංශවල සිටින අතරමැදියෝ වඩාද අයවෙති. ප්‍රධාන කොටම මෙයට හේතු වන්නේ ප්‍රදේශවාසීන්ගේ සම්පත් උගුණතාවයයි. උත්ප්‍රාසාත්මකව මෙය සිදුවන්නේ උතුරු නැගෙනහිර දුප්තත්කම තුරන් කිරීමේ අරමුණින් බිලියන ගණනින් මුදල් වැය කරන සන්දර්භයක් තුළය. මැයි මාසයේ යුද්ධය නිමාවීමත් සමඟ මාළු ඇල්ලීමට වරෙහිව පනවා තිබුණු සීමා කිරීම් ඉවත් කරනු ලැබුවද ගැඹුරු මුහුදේ මසුන් මැරීම සඳහා යෑමට තරම් සම්පත් හැකියාව ඇත්තේ නැගෙනහිර ඉතා සුළු ධීවරයන් පිරිසකට බව එම ප්‍රදේශයේ ධීවරයන් සමඟ කළ සම්මුඛ පරීක්ෂණ මගින් පෙනී නැගෙනු ලැබීය. එසේ කරනවා වෙනුවට බොහෝ ධීවරයෝ තමන්ගේ බෝට්ටු හා ධීවර ආම්පන්න, මීගමුව වැනි ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ධීවරයන්ට විකුණා දමමින් සිටියහ. තහංචිවලින් තොර මුහුදේ සැබෑ ප්‍රයෝජන ලබන්නෝ එසේ පිටතින් පැමිණෙන ධීවරයෝය. ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කරනු ලබන මුදල්, ගණන් මිලී සහිතව, තහවුරු කළ හැකි ආකාරයෙන්ද විනිවිදභාවයෙන්ද යුතුව පරිහරණය කැරෙන බව තහවුරු කරනු පිණිස උතුරු නැගෙනහිර කටයුතු කරන රජයේ හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන අතර සමීප සම්බන්ධතාවක් තිබෙනු දැකීම සම්මුඛ පරීක්ෂණවලට භාජනය වූ බොහෝදෙනාගේ අවශ්‍යතාව විය.

දූෂණ

නැගෙනහිර ප්‍රදේශ පදනම් කොට ගෙන ක්‍රියාත්මක වන සංවර්ධන වැඩටහන් පලුදු කරවන ප්‍රධානතම ගැටලුවක් වී ඇත්තේ තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ජනතාවට නීතියෙන් ස්ථාපිත කැරුණු අයිතියක් නොමැති වීමය. තොරතුරු සෑහෙන ප්‍රමාණයක් ලබානොදී රඳවා ගැනීමත්, විවැනි තොරතුරු ඉල්ලා සිටි විට රාජ්‍ය නිලධාරීන් දක්වන නිහඬතාවත් වඩාද පලුදු කිරීම්වලට හේතුවී ඇත. 'ඉහළ බලධාරීන්' පිළිබඳව පවතින නීතිකාව ද ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතියි. විවැනි බලධාරීන් නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන සැලසුම්වලට අදාල වන්නා වූ තොරතුරුවලින් ඇතැම් කොටස් බෙදා හදා ගැනීම දිරිමත් නොකරන බවට පොදු පිළිගැනීමක් පැවතීම ඒ

හිතකාමයයි. උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල පුනර්ජීවනය ලබන්නා වූ හෝටල් කර්මාන්තයට සේවකයන් බඳවා ගැනීමේදී වුවද ආයෝජන මණ්ඩලයේ නිලධාරීන්ට අනුව ප්‍රදේශයේ විවිධ ස්ථාන 10 ක ව්‍යාප්ත කිරීමට නියමිතව ඇති ඇඟලුම් කර්මාන්තයේදී වුවද ප්‍රාදේශීය සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ දී යටිතල පහසුකම් ගොඩ නැංවීම හා ප්‍රමාණවත් පුහුණුව ලබාදීමෙන් ඒ කාර්ය ඇරඹිය යුතුය යන්න ඊසාන දිග ප්‍රදේශයේ පොදු ජනයාගේ මතය විය.

මේ අතරවාරයේ ආයෝජන මණ්ඩලයට චල්ලවන දූෂණ හා අනිසි අනුග්‍රහ දැන්වීම් පිළිබඳ චෝදනා එහි සභාපති ධර්මික පෙරේරා මහතා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබීය. ඔහු කියා සිටියේ "මීට පෙර ආයෝජන මණ්ඩලයේ දූෂණ තිබෙන්නට ඇති. ඒත් දැන් එවැනි දූෂණ නැතැ" යන්නය. එහෙත් එයින් විශ්වාසයක් ඇති නොකරවන තරම්ය. දූෂණ වැළැක්වීම සඳහා දේශපාලන සබඳතා නොමැති ස්වාධීන යාන්ත්‍රණයක් පිහිටුවීම ඉතා හදිසි අවශ්‍යතාවක් බවට පත්ව ඇති ආකාරය ද මෙහිදී සොයා ගනු ලැබිණ. (විවිධ මට්ටමේ බලධාරීන්ට අදාළව මේ දූෂණ ක්‍රියා සිදුවෙයි) දූෂණය පශ්චාත් යුද්ධ තත්ත්වයට අදාළ සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ විනාශකාරී දරුණු තත්ත්වයක් ඇති කරවිය හැකිය. මේ අවශ්‍යතාව සපුරාලීමේ පළමු පියවර ලෙස ශ්‍රී ලංකාව තුළ තොරතුරු ලබා ගැනීමේ පනතක් හඳුන්වාදීම සැලකිය හැකිය.

විශ්වාස කටයුතු තොරතුරු සපයන්නට අනුව ව්‍යාපෘතින් අනුමත කරවාදීම පිණිස සන්නේසම් (විවිධාකාර මුදල් ප්‍රමාණවලින්) ඉල්ලා සිටීමේ අනතුර පවතියි. තවදුරටත්, මීට පෙර චල්ලිටිය හා සබඳතා පැවැත්වූ ඇතැමුන් බලෙන් මුදල් ලබාගැනීමේ අනතුර ද නැගෙනහිර මඩකලපු දිස්ත්‍රික්කයේ පවතියි. වාකරේ බදු ප්‍රදේශවල දී සම්මුඛ සාකච්ඡාවලට සහභාගි වූ හමුදා නිලධාරීන් මේ චෝදනාව තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කළහ. ඔවුන් කියා සිටියේ මෙබඳු දෑ සිදුවූයේ නම් පරීක්ෂණ පවත්වා ඔවුන් අත් අඩංගුවට ගන්නා බවය.

අවාසනාවකට මෙන් දූෂණය අයථා පරිපාලනය හා නාස්තිය පිළිබඳව චල්ලවන චෝදනා උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල නීති විරෝධී නොවෙයි. ටෙන්ඩර් පරිපාටියේදී වගකීමෙන් බැඳීමේ තත්ත්වයක් නොමැති වීමත්, හිත මිතුරන්ට හා පවුලේ අයට කොන්තරාත් පිරිනැමීමත් බැහැර කර දැමීමකට වඩා ප්‍රතිපත්තියක් බවට පත් වී ඇත. මේ ප්‍රදේශයේ ගැටලුවේ විශේෂිත භාවය මතු කොට දක්වන දෙය වන්නේ වරද පෙන්වාදී කථා කිරීමට ප්‍රමාණවත් වන තරමට බලගන්වන ලද කිසිවකු නොමැතිවීමය. ප්‍රමාද වී වුවද ඊ- ශ්‍රී ලංකා ගවර්මන්ට් නෙට්වර්ක් කොන්තරාත්තුව කෝවලපිටිය විදුලි බලාගාරය නැතහොත් උෟම් ඔය ජල විදුලි නිෂ්පාදනාගාරය හා වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව සිදු කරැණු අන්දමින් වරද පෙන්වා දිය යුතුය.

අනාගත ආකල්පය : නිගමනය

ප්‍රතිකර්ම නොයොදා අත්හැර දමන්නේ මී ප්‍රධාන වැදගත් කරැණු තුනක් විසින් උතුරේ හා නැගෙනහිර පශ්චාත් යුද්ධ තත්ත්වයට අදාළ සිදු කරුණ සංවර්ධන කටයුතුවල ඇති ඵලදායීත්වය හා විශ්වාසවන්ත භාවය කඩාකප්පල් කර දමනු ලබනවා ඇත. ඒ කරැණු තුන වන්නේ අදාළ ප්‍රදේශවලම පිහිටුවන ලද නීත්‍යානුකූල රාජ්‍ය ආයතන මගින් ප්‍රදේශයේ ජනයා සහභාගිවන අයුරින් තීරණ ගැනීමත්, මධ්‍යගත වූද, පටු ආකාරයෙන් දේශපානිකරණයට ලක් කරනු නියෝජනයක් නොමැති පරිපාලන යාන්ත්‍රණයන් ප්‍රාදේශීය ජනයාට වඩාත් වගකියන විනිවිදභාවයෙන් කටයුතු කරන තත්ත්වයකට පත් කරවන අයුරින් ප්‍රති ව්‍යුහගත කිරීමත්, මුලු

ප්‍රදේශය වේගවත් වූද, ක්‍රමවත් වූද, ආකාරයකින් මිලිටරිහරණය කිරීමෙන් අනතුරුව සිවිල් පාලනය ස්ථාපිත කිරීමත්ය. දිගු කාලයක් පුරා පැවැති යුධ ගැටුම හේතුකොටගෙන මිනිස් වධ වේදනා දරණු අන්දමින් උපරිම තත්ත්වයකට ළඟා වී විශ්වාසයත්, හක්කියත් හෝදා පාළුවට ලක්වී ඇති සන්දර්භයක් තුළ තිරසාර සංවර්ධනයක් සාර්ථක ලෙස සිදුවිය හැකි වන්නේ මේ අවම පුර්වාචක්‍යතා තුනේ සංයෝගයෙන් පමණකි.

කරුණු නොසලවා කරා කිරීමට පසුබටවීම ඉහළ මට්ටමක පැවැතීමත්, දිගු කාලීනව පවතින පොදු ජන සංවාදයක් හෝ අදහස් උදහස් විමසුමක් හෝ නොමැතිවීමත් හේතුවෙන් උතුරේ හා නැගෙනහිර සිදුවෙමින් පවතින සංවර්ධන කටයුතු පිළිගත හැකි භාවයෙන් ගිලිහෙයි. ප්‍රජා අයිතිය අඩුවී යයි. සාර්ථකත්වය සඳහා ඇති අනාගත අවස්ථා දැඩි ලෙස අඩුවෙයි. දශක ගණනාවක් පුරා පැවති කුරිරු යුද්ධයෙන් සිදුවූ විනාශය හේතු කොටගෙන විශ්වාසය ගොඩ නැංවීම උපරිම වැදගත්කමක් ගන්නා සන්දර්භයක් තුළ තොරතුරු දැන ගැනීම සඳහා පොදු ජනයාට ඇති අයිතියද ඇතුළත්ව නිසි අයුරු ඉටු කළ යුතු ක්‍රියාදාමයන් ඉතා වැදගත් වෙයි. එහෙත් ජනතාව සමග තොරතුරු බෙදාහදා ගැනීමට ඇති අවශ්‍යතාව රජයේ නිලධාරීන් දකින්නේ ද නැත. තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ඔවුන් සහභාගි කරවා ගන්නේ ද ඉතා අල්ප වශයෙනි. මේ හේතුකොට ගෙන විශාල ටෙන්ඩර් ප්‍රදානය කිරීම කෙරෙහි සාධාරණ සැක සංකා හට ගැනීම සිදුවෙයි. උදාහරණයක් ලෙස දක්වතොත් මේවා පිළිබඳ සවිස්තර තොරතුරු පොදු ජනතාවට දැන ගැනීමට නොහැකිවීමෙන් ඒ තත්ත්වය වඩාත් නරක අතට හරවනු ලබයි.

සංවර්ධනය පිළිබඳ ආරම්භක ව්‍යාපෘති කටයුතු පටු ලෙස දේශපාලනිකරණය වීමත්, ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් ඇතිකරවන විෂයයන් යැයි අවබෝධ කරුණු විෂයයන් පිළිබඳව විශේෂයෙන් මත ප්‍රකාශ කිරීමේදී “ඉහළ බලධාරීන්” කෙරෙහි රාජ්‍ය නිලධාරීන් අධික බියක් දැක්වීමත් මෙහිදී වැදගත් වෙයි. මේ හේතුවෙන් අර්ථලාභීන් කෙරෙහි දැඩි ලෙස රහස්‍යභාවය පිළිබඳ හැකීමක් හා සාමකාමී සැකයක් ද ජනිත කරවයි. ඇත්ත වශයෙන්ම වඩා සංගෘහිත ආදර්ශයක් අනුගමනය කළේ නම් ඇතැම් සංවර්ධන ප්‍රමුඛතාවන් වෙනස් වන්නට බඩ තිබුණේ යැයි ද ස්වයං රැකියා හා කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමුවන්නට ඉඩ තිබුණේ යැයි ද තර්ක වාදයක් මෙහිදී ඉදිරිපත් කැරෙයි.

සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳව සැලසුම්කරණය හා සංකල්පීකරණය මධ්‍යගතවීම සාර්ථකත්වය සම්බන්ධයෙන් කෙතරම් අපේක්ෂා සහගත වුවද, අර්ථ සම්පන්න වුවද පහළ මට්ටමේ තනතුරු දක්වා දිවෙන වගවීමේ ස්වභාවය හා විනිවිදභාවය යන දෙකට විරුද්ධව සිටියි. විය හැකි විටම විවිධාකාර වූ නාස්තිවීම් ද හුසුදුසු භාවයද නැත හොත් දූෂණ ද උපරිමයට නංවයි. මේ සන්දර්භය තුළ ඉතා වේගවත් ආකාරයෙන් දූෂණය ඉහළ මට්ටමකට වර්ධනය වෙයි. කුමක් හෙයින් ද යත් විශාල මුදල් ප්‍රමාණයන් සම්බන්ධවීමත් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් වගවීමේ ස්වභාවයක් නොමැති වීමත්, නැතහොත් අර්ථලාභීන්ගේ සහභාගිත්වයක් නොමැති වීමත්, තීරණ ගැනීම අධිකව මධ්‍යගතවීමත් හේතුකොට ගෙනය.

මධ්‍යම රජයේ බාධාකිරීම් වලින් තොරව පළාත් සභාවලට ක්‍රමවත් ලෙස බලය විමධ්‍යගත කිරීමේ අවශ්‍යතාව නැගෙනහිර පළාතේ සම්මුඛ පරීක්ෂණවලට ලක්වූවන් විසින් විශේෂයෙන් පෙන්වා දෙනු ලැබීය. ඉඩම් වෙන්කර දීම සම්බන්ධයෙන් ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයෙහි මෑතක දී ඇතිවූ මතභේද මේ සාධකය මැනවින් ස්ථිර කරයි. නිල නොවන හමුදා විසින් මුදල් කොල්ලකෑම

පිළිබඳව විල්ලවන චෝදනාද හමුදාවෙන් විල්ල වන තාඩන පීඩන පිළිබඳ සුචිතර චෝදනාද වහා පිළියම් යෙදිය යුතු බාධාවක් වෙයි. අභ්‍යන්තර අවතැන් වුවත් නැවත පදිංචි කරවීම කඩිනම් කිරීම හා ඔවුන්ගේ ජීවන වෘත්තීන් තහවුරු කිරීම පානීය ජලය හා කෘෂි කර්මාන්ත සඳහා ජල සම්පාදනය කිරීම, උතුරු නැගෙනහිර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල විදුලිය සපයාදීම විමෝචන අධ්‍යාපනික හා සෞඛ්‍ය සම්පත් වැඩිදියුණු කිරීම යන මේ කරුණු ද ඉතා තීරණාත්මක වෙයි.

ආර්ථික හා දේශපාලන සංවර්ධනයෙහිලා අර්ථාන්විත ලෙස පොදුජන සහභාගීත්වය උදෙසා පූර්වාච්ඡා ලෙසින් මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් ඉටු කිරීමත් මූලික අවශ්‍යතා සපුරාලීමත් යන පාලනයට අවශ්‍යවෙයි. විලෙසින්ම සැකයෙන් හා බියෙන් තොරවීම ද වැදගත් වෙයි. තමන්ගේ අනාගතයේ ස්වභාවය හා ගුණාත්මකභාවය තීරණය කිරීමෙහිදී රජය හා අනෙකුත් ආධාර සපයන ආයතන සමඟ සමාන කොටස් කරුවන් ලෙස සක්‍රීයව සම්බන්ධවීමට පුද්ගලයන්ට හා ජන කොටස්වලට හැකියාව ලබා දෙනු ඇත්තේ එයින්ම පමණි.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර

ව්‍යාපාර අවස්ථා අපේක්ෂාවෙන් ආයෝජන මණ්ඩලය වෙත පැමිණෙන, විදේශගත ද්‍රවිඩ ව්‍යාපාරිකයන් සඳහා කොළඹ ආයෝජන මණ්ඩලයේදී සකස්කොට ඉදිරිපත් කරනු ලේඛනය ස්ථානය, මෙගා ප්‍රොසෙක්ට් යුනිට් ආයෝජන මණ්ඩලය, කොළඹ. 2009 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තා 2007 සහ 2008 වර්ෂ සඳහා විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය ත්‍රිකුණාමලයේ අධි ආරක්ෂක කලාපය පිළිබඳ වාර්තාව හා විශේෂ ආර්ථික කලාපය පිළිබඳ වාර්තාව 2009 සැප්තැම්බර්.

සර්වානන්දන් මුත්තුකුණු - The Economy of the conflict Region June 2008

සර්වානන්දන් මුත්තුකුණු - An Introduction to the conflict time Economy of the North and East Province of Sri Lanka . working paper 1 point Pedro Institute of Development

සර්වානන්දන් මුත්තුකුණු - What impede Economic receival in the North & East Province of Sri Lanka working paper 2 Point Pedro Institute of Development

සර්වානන්දන් මුත්තුකුණු - Property in the conflict affected region of Sri Lanka - An Assessment.

Working paper 5, point pedro Institute of Development.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ත්‍රිකුණාමලයේ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ උච්ච දුම්රිය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම 2007 - 2030

2009 සැප්තැම්බර් 03 වැනි දින සිට ඔක්තෝම්බර් 20 වැනි දින දක්වා වූ කාලය ඇතුළත පහත දැක්වෙන පුද්ගලයන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වනු ලැබීය.

මුත්තු ක්‍රිෂ්ණ සර්වනන්දන් - ප්‍රධාන පර්යේෂක - පොයින්ට් ජේදුරු සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය

ධම්මික පෙරේරා, සභාපති, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය

විදුර්ශන ආර්තෘත්වය - අධ්‍යක්ෂ, ප්‍රවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය
 ඩී.බී. දිවාරත්න - ජනාධිපතිවරයාගේ උපදේශක, අත්‍යවශ්‍ය සේවා කොමසාරිස් හා උතුරු
 සංවර්ධන බලකායේ ලේකම්

යුන්දරම් ඇමරිකනයාගම් - චීප්පත්ත තැන හා දිස්ත්‍රික් ලේකම්, මඩකලපුව

ආර්. රාජාරාමිහේන්, සභාපති, ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ වානිජ හා කර්මාන්ත මණ්ඩලය

මේජර් නලින්ද මහ විතාරණ - හමුදා කටයුතු පිළිබඳ සිවිල් සම්බන්ධීකාරක වාකරෙයි

ජීවන් ත්‍යාගරාජා - විධායක අධ්‍යක්ෂක - Consortium of Humanitarian Agencies

මැණික් මෙන්දිස් - මහ ලේකම් - Business for Peace Alliance මෙය ප්‍රාදේශීය වානිජ මණ්ඩල
 සමග කටයුතු කරන සංවිධානයකි

සම්මුඛ සාකච්ඡාවලට සහභාගි වූ අනෙකුත් අයගේ නම් කතුවරයා විසින් චිත්‍ර නොකොට
 රඳවාගෙන ඇත. විශේෂයෙන් ආඥාතව සිටීමට කැමැති වූ පොදුජනතාගේ නම් විසේ රඳවාගෙන
 ඇත.